

Datum

2023-05-23

Vår referens

Karin Göranson

Controller

karin.goranson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Ekonomisk prognos 2023

ASN-2023-6709

Sammanfattning

Ekonomisk prognos 2023 är årets första uppföljningsrapport och omfattar nämndens bedömning av den ekonomiska utvecklingen och prognostiserat ekonomiskt utfall för året. Rapporten utgör också underlag för kommunstyrelsens rapportering till kommunfullmäktige av den ekonomiska utvecklingen för staden. För hela 2023 prognostiseras ett sammantaget överskott för arbetsmarknads- och socialnämnden på 80 miljoner kronor, vilket motsvarar 2 procent av tilldelat kommunbidrag. Förklaringar till avvikelserna återfinns i rapporten. Nämnden prognostiserar också ett ökat investeringsbehov under året och begär därför utökad investeringsram från kommunstyrelsen.

Prognosrapporten visar på obalanser mellan verksamhetsområden som föranleder behov av omfördelningar av kommunbidrag. Förklaringar och förslag till beslut återfinns under rubriken *Omfördelningar av kommunbidrag* i ärendet.

Kommunfullmäktige beslutade den 23 mars 2023 (STK-2022-1446) att överföra ansvar för förvaltning av bostadslägenheter för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar från tekniska nämnden till arbetsmarknads- och socialnämnden från och med den 1 maj 2023. Enligt Malmö stads rutiner ska denna verksamhet inte ingå i *Ekonomisk prognos 2023* för arbetsmarknads- och socialnämnden, eftersom verksamheten överförs efter den period rapporten utgår ifrån. Dock innebär beslutet i kommunfullmäktige att arbetsmarknads- och socialnämnden kan besluta om vilket verksamhetsområde som ska tillföras verksamhetens kommunbidrag från och med 1 maj. Dessutom föreslår nämnderna gemensamt att kommunfullmäktige beslutar om att överföra verksamhetens ekonomiska resultat samt verksamhetens tillgångar och skulder enligt balansräkningen per den 30 april 2023. Mer information om *Lägenhetsenhetens* ekonomiska förhållanden framgår av bilaga till detta ärende.

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner rapporten *Ekonomisk prognos 2023*.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om utökad investeringsram med 7 000 000 kronor för 2023.

3. Arbetsmarknads- och socialnämnden omfördelar kommunbidrag mellan verksamhetsområdena inom nämndens ram, enligt vad som anges i tabell 4 i ärendet.
4. Arbetsmarknads- och socialnämnden utökar kommunbidraget för verksamhetsområde *Boende, tillsyn och service* med 11 749 000 kr för lägenhetsenhetens verksamhet från och med 1 maj 2023.
5. Arbetsmarknads och socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna överföring av resultat på 722 000 kr, genom justering av kommunbidraget, samt tillgångar och skulder per den 30 april 2023 avseende lägenhetsenheten enligt bilaga, från tekniska nämnden till arbetsmarknads- och socialnämnden.
6. Arbetsmarknads- och socialnämnden utökar kommunbidraget för verksamhetsområde *Boende, tillsyn och service* med 722 000 kr för 2023 avseende lägenhetsenhetens ekonomiska resultat per den 30 april, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt nämndens förslag i punkt 5 ovan.
7. Arbetsmarknads- och socialnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse ASN 230531 Ekonomisk prognos 2023
- Ekonomisk prognos 2023 ASN
- Bilaga - Flytt av Lägenhetsenheten

Beslutsplanering

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2023-05-31

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Ekonomisk prognos 2023 är årets första uppföljningsrapport och omfattar nämndens bedömning av den ekonomiska utvecklingen och prognostiserat ekonomiskt utfall för året. Rapporten utgör också underlag för kommunstyrelsens rapportering till kommunfullmäktige av den ekonomiska utvecklingen för staden.

Prognosrapporten visar på obalanser mellan verksamhetsområden som föranleder behov av omfördelningar av kommunbidrag. Förklaringar och förslag till beslut följer nedan under rubriken *Omfördelningar av kommunbidrag*.

Sammanfattning av rapporten

Ekonomisk prognos 2023 är årets första uppföljningsrapport och omfattar nämndens bedömning av den ekonomiska utvecklingen och prognostiserat ekonomiskt utfall för året. Rapporten utgör också underlag för kommunstyrelsens rapportering till kommunfullmäktige av den ekonomiska utvecklingen för staden.

För 2023 har kommunfullmäktige tilldelat arbetsmarknads- och socialnämnden en kommunbidragsram på totalt 4 010 miljoner samt en investeringsram som uppgår till 8 miljoner kronor.

Nämnden redovisar ett överskott för perioden januari–april på knappt 83 miljoner kronor. Överskottet förklaras främst av att kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd blivit 51 miljoner kronor lägre än budgeterat hittills under våren. Dessutom har den budgeterade reserven på 110 miljoner kronor fördelats över hela året, men ännu inte förbrukats.

För hela 2023 prognostiseras ett sammantaget överskott på 80 miljoner kronor, vilket motsvarar 2 procent av tilldelat kommunbidrag. Tabell 1 nedan visar fördelningen av överskottet per verksamhetsområde. Överskottet förklaras huvudsakligen av att kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd blir lägre än budgeterat samt att den centrala reserven inte kommer att nyttjas fullt ut. Dessutom har verksamheten även i år vissa överskott till följd av svårigheter att rekrytera rätt kompetens till vakanta tjänster. Arbete pågår med strategier och åtgärder för att komma till rätta med denna problematik inför 2024.

Tabell 1 – Budgetavvikelse per verksamhetsområde		
<i>Belopp i tusentals kronor</i>	Kommunbidrag	Prognos budgetavvikelse
Arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd (AMA EBB)	1 626 579	92 600
Individ- och familjeomsorg (IFO)	1 700 670	-20 000
Boende, tillsyn och service (BTS)	402 896	-33 000
Stab och förvaltningsövergripande kostnader (Stab o öv)	279 649	40 400
SUMMA	4 009 794	80 000

Prognosen är förknippad med osäkerhet till följd av det samhällsekonomiska läget och hur långtgående effekterna av lågkonjunkturen blir framöver för Malmöborna. Den totala prognosen innehåller därför en övergripande justeringspost på 61 miljoner kronor för att spegla denna osäkerhet. Utvecklingen avseende ekonomiskt bistånd följer i nuläget en positiv trend, men erfarenhet visar att förändringar i samhällsekonomin kan få snabbt genomslag på försörjningsstödet. Verksamhetsområdenas prognoser avseende bland annat arbetsmarknadsanställningar, externt köpt vård och flyktingmottagande är också förknippade med stor osäkerhet och stora risker för snabba förändringar. Utfallet kommer att följas noggrant under året och prognoserna uppdateras löpande, med en djupare uppföljning i *Delårsrapport 2023* i september.

Med anledning av vissa ekonomiska obalanser i olika delar av verksamheten föreslås nämnden besluta om en omfördelning av kommunbidrag mellan verksamhetsområden, från den förvaltningsövergripande reserven, i samband med beslut om *Ekonomisk prognos*. De förändringar som föreslås är inte inarbetade i denna rapport utan kommer att verkställas efter nämndens beslut i maj.

Nämnden prognostiserar ett ökat investeringsbehov under året och begär därför utökad investeringsram från kommunstyrelsen till totalt 15 miljoner kronor. Orsaken till de ökade investeringarna är dels kvarstående effekter av förra årets stora omflyttningar av flera

verksamheter, dels eftersatt underhåll av larm- och brandskyddssystem i lokaler. Ett arbete pågår för att utveckla nämndens processer för styrning och planering av investeringar och lokalförsörjning.

Begäran om utökad investeringsram

Nämnden har för 2023 tilldelats en investeringsram om totalt 8 miljoner kronor. Nämndens investeringsutgifter avser främst inköp av inventarier samt kostnader för ombyggnader och uppdateringar av säkerhets- och brandskyddssystem i verksamheternas lokaler. Nivån på nämndens investeringsram utgår från nämndens bedömning och begäran enligt budgetskrivelsen inför 2023, som upprättades i mars 2022. Nämndens investeringsnivå låg då på omkring 4–6 miljoner kronor årligen, vilket föranledde den låga bedömningen även inför 2023.

Under 2022 uppstod ett läge där flera stora lokalprojekt slutfördes samtidigt sent under året. Dessutom startade nämnden snabbt upp akutboende för hemlösa i egen regi för att ha verksamhet redo när upphandlade avtal löpte ut i december 2022, vilket innebar sent tillkomna investeringsutgifter. Utöver lokalförändringar har förvaltningens organisation för lokalförsörjning och lokalfrågor förstärkts de senaste åren och utvecklingsarbete pågår kring förvaltningens interna lokalförsörjningsprocesser samt processer för underhåll och utveckling av befintliga lokaler.

I takt med att lokalsamordningen utvecklats har områden identifierats där underhållet är eftersatt och åtgärder behöver genomföras. Bland annat handlar det om åtgärder avseende säkerhetssystem och brandskydd i ett flertal objekt. Sammantaget innebär detta att nämnden ser behov av att höja sin investeringsnivå under 2023 och kommande år. Prognosen, utifrån genomförda och planerade åtgärder i lokaler, pekar mot att investeringsutgifterna kan komma att uppgå till 15 miljoner kronor i år. Nämnden ansöker därför hos kommunstyrelsen om en utökad investeringsram för året.

Nämndens bedömning är hittills att ökade driftkostnader till följd av den förhöjda investeringsnivån kan hanteras inom befintlig kommunbidragsram.

Omfördelningar av kommunbidrag

Nämnden ska enligt antagna riktlinjer för ekonomisk styrning fatta beslut om fördelning av kommunbidrag per verksamhetsområde. Därmed är det också nämnden som ska fatta beslut om omfördelningar av kommunbidrag mellan verksamhetsområden under året. I nämndsbudgeten avsattes en förvaltningsövergripande reserv inom verksamhetsområde *Stab och förvaltningsövergripande kostnader* i syfte att möjliggöra strategiska satsningar eller omfördelningar av resurser under året för att parera den ekonomiska utvecklingen.

Som beskrivs i rapporten *Ekonomisk prognos 2023* finns i år några obalanser mellan verksamhetsområden som föranleder behov av omfördelningar av kommunbidrag. Dessa beskrivs närmare nedan och sammanfattas i tabell 3 och 4.

Kostnadseffekt av löneöversyn

I den övergripande reserven ingår 20 miljoner kronor som reserv för löneöversyn och andra ökade lönekostnader. I nämndsbudgeten kompensterades verksamhetsområdena för löneökningar motsvarande 2 procent från och med april. Syftet med reserven är att i efterhand kunna fördela kommunbidrag till de verksamheter vars utfall i löneöversynen överstiger 2

procent.

Löneöversynen är genomförd under våren och utfallet sammanställt per yrkeskategorier och verksamhetsområde. Nedanstående tabell visar hur stor kompensation respektive verksamhetsområde ska få från den avsatta reserven för att täcka löneökningar som överstiger de budgeterade 2 procenten. Nämnden föreslås därmed omfördela kommunbidrag mellan verksamhetsområdena enligt angivna belopp. Omfördelningen föreslås gälla från och med 2023 och därmed inarbetas även i underlagen för nämndsbudget 2024.

Tabell 2 - Omfördelning av kommunbidrag för löneöversyn från central reserv	
Verksamhetsområde	Belopp (tkr)
Arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd	4 098
Individ och familj	11 633
Boende, tillsyn och service	942
Stab och förvaltningsövergripande kostnader	616
TOTAL	17 289
Minskning av reserv inom <i>Stab och förvaltningsövergripande</i>	-17 289

Utökning av insatser i egen regi – Individ och familj

I nämndsbudgeten avsattes medel inom den övergripande reserven för att hantera osäkerhet avseende bland annat inflödet av orosanmälningar och behovet av insatser till barn och unga med begynnande eller pågående kriminalitet eller med identifierade riskfaktorer för kriminalitet. Enligt Ekonomisk prognos 2023 prognostiseras underskott inom *Individ och familj* avseende bland annat utökning av insatser i egen regi, såsom stödboende, vilket förbättrar nämndens möjligheter till ett mer effektivt nyttjande av resurser. För att säkerställa långsiktigt stabila förutsättningar för den verksamhet som nu byggs upp föreslås att nämnden omfördelar medel från den övergripande reserven.

Eftersom verksamhetsområdet redovisar överskott för perioden föreslås en första omfördelning av kommunbidrag som finansierar de nya eller utökade verksamheternas resursbehov till och med augusti 2023, totalt 7,6 miljoner kronor. Omfördelningen föreslås gälla tillfälligt för 2023. Inför budget 2024 ska en ny bedömning göras av verksamhetens kostnader och resursbehov.

I samband med *Delårsrapport 2023* i september kommer en ny bedömning göras av verksamhetsområdets ekonomiska läge och eventuella behov av ytterligare omfördelning av resurser, med beaktande av ansökan hos kommunstyrelsen som beskrivits ovan.

Ökade kostnader för hemlöshet – Boende, tillsyn och service

I nämndsbudgeten avsattes medel inom den övergripande reserven för att hantera osäkerhet avseende bland annat kostnadsutvecklingen för de akutboenden som startade upp vid årsskiftet samt för skyddat boende. Prognosen visar nu på att antalet boendedygn och kostnader för dessa ökat mer än tidigare bedömningar, vilket föranleder ett ökat resursbehov i verksamheten. Samtidigt har en intern utredning startat för att analysera vad som ligger bakom det ökande antalet dygn och vilka åtgärder som är möjliga att vidta för att människor i behov av stöd och hjälp ska komma vidare i långsiktigt hållbara lösningar.

För att säkerställa finansieringen av verksamheten i väntan på utredningen föreslås att nämnden omfördelar medel från den övergripande reserven. Då verksamhetsområdet prognostiserar överskott för intäkter från Migrationsverket föreslås en första omfördelning av kommunbidrag som finansierar prognostiserat underskott avseende hemlöshet till och med augusti 2023 med avräkning för överskottet avseende flyktmottagande, totalt cirka 19,7 miljoner kronor. Omfördelningen föreslås gälla tillfälligt för 2023. Inför budget 2024 ska en ny bedömning göras av verksamhetens kostnader och resursbehov.

I samband med *Delårsrapport 2023* i september kommer en ny bedömning göras av verksamhetsområdets ekonomiska läge och eventuella behov av ytterligare omfördelning av resurser.

Sammanställning av föreslagna omfördelningar av kommunbidrag samt nettoeffekt per verksamhetsområde
Nedanstående tabeller sammanfattar ovan beskrivna omfördelningar av kommunbidrag. Totalt omfördelas drygt 44 miljoner kronor. Nämnden föreslås besluta om omfördelningen enligt sammanställning i tabell 4 nedan.

Tabell 3 - Förslag till omfördelning av kommunbidrag 2023			
Orsak	Från VO	Till VO	Belopp (tkr)
Omfördelning av lönereserv efter löneöversyn	Stab o öv.	Se tabell 2.	17 289
Utökning av insatser i egen regi – IFO	Stab o öv.	IFO	7 590
Ökade kostnader för hemlöshet – BTS	Stab o öv.	BTS	19 653
TOTAL			44 532

Tabell 4 - Omfördelning av kommunbidrag 2023, nettoeffekt per verksamhetsområde	
Verksamhetsområde	Ökning (+)/minskning (-) av KB (tkr)
Arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd	4 098
Individ och familj	19 223
Boende, tillsyn och service	20 595
Stab och förvaltningsövergripande kostnader	-43 916
TOTAL	0

För nämndens kännedom – växling av kommunbidrag från ekonomiskt bistånd till arbetsmarknadsanställningar

Enligt nämndens riktlinjer för ekonomisk styrning ska nämnden besluta om fördelning av kommunbidrag mellan nämndens verksamhetsområden. Inom verksamhetsområdet kan dock förvaltningsdirektör och avdelningschefer fatta beslut om hur områdets totala kommunbidrag ska fördelas.

Som beskrivs i *Ekonomisk prognos 2023* innebär överskottet avseende ekonomiskt bistånd en möjlighet till växling av kommunbidrag från utbetalning av bistånd till finansiering av arbetsmarknadsanställningar. Eftersom budgeten för ekonomiskt bistånd och

arbetsmarknadsanställningar ligger inom samma verksamhetsområde kan förvaltningen verkställa en sådan växling. Eftersom det handlar om två viktiga verksamheter bland nämndens ansvarsområden anser förvaltningen det lämpligt att nämnden informeras innan någon sådan växling sker.

Förvaltningen har för avsikt att i ett första steg flytta över kommunbidrag från ekonomiskt bistånd till arbetsmarknadsinsatser motsvarande finansiering av det underskott som uppkommit för arbetsmarknadsinsatserna för perioden januari–april. Inför *Delårsrapport 2023* i september samt inför budget 2024 kommer ytterligare analys och bedömningar att göras för att säkerställa att rätt resurser budgeteras på rätt plats utifrån Malmöbornas behov och förväntad utveckling.

Överföring av lägenhetsenheten från och med maj 2023

Den 23 mars 2023 beslutade kommunfullmäktige att ansvaret för anskaffning och förvaltning av bostadslägenheter för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar skulle överföras från tekniska nämnden till arbetsmarknads- och socialnämnden från och med den 1 maj 2023 (KF 2023-03-23, §56, STK-2022-1446). Beslutet innebär att verksamheten *Lägenhetsenheten* överförs till arbetsmarknads- och socialnämnden, inklusive ett kommunbidrag om drygt 11 miljoner kronor för 2023 och totalt knappt 18 miljoner kronor från och med 2024. Enligt Malmö stads rutiner ska denna verksamhet inte ingå i *Ekonomisk prognos* för arbetsmarknads- och socialnämnden, eftersom verksamheten överförs efter den period rapporten utgår ifrån. Mer om lägenhetsenheten och en prognos över dess ekonomiska utfall kommer i *Delårsrapport 2023* i september.

Även om *Lägenhetsenheten* ännu inte ingår i arbetsmarknads- och socialnämndens prognos för 2023 är det klart att kommunfullmäktige fattat beslut om överföringen av kommunbidrag och att arbetsmarknads- och socialnämnden ska fatta beslut om vilket verksamhetsområde som ska tillföras det kommunbidrag som överförs per den 1 maj. Eftersom *Lägenhetsenheten* ska tillhöra verksamhetsområde *Boende, tillsyn och service* föreslås nämnden besluta att tillfört kommunbidrag på 11 749 000 kronor för maj–december 2023 och 17 991 000 kronor för hela 2024 ska tilldelas verksamhetsområde *Boende, tillsyn och service*.

Eftersom verksamheten flyttas över i sin helhet från tekniska nämnden föreslås att verksamhetens ekonomiska resultat per 30 april också överförs till arbetsmarknads- och socialnämnden för att ansvarig chef ska kunna ta sitt ekonomiska ansvar under hela 2023, oavsett organisatorisk tillhörighet. Totalt redovisar verksamheten ett överskott på 722 000 kronor för perioden januari–april. *Lägenhetsenhetens* bankkonton, tillgångar och skulder överförs också per den 1a maj från tekniska nämnden till arbetsmarknads- och socialnämnden. En sammanställning över verksamhetens ekonomi framgår av bilaga till detta ärende.

Ansvariga

Johanna Elfsberg Ekonomichef
Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef